

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เดิมชื่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สาขาภาคเหนือ เกิดขึ้นจากการปรับองค์กรของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานใหญ่ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2541 ซึ่งสรุปว่าควรจะต้องเร่งสนับสนุนงานวิจัยที่จะสามารถตอบสนองหรือชี้้นำการพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้น เพื่อให้ทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยในการจะตอบสนองหรือชี้้นำการพัฒนาท้องถิ่นให้ได้ผลดี จำเป็นต้องอยู่ติดในพื้นที่ เข้าใจพื้นที่ชุมชน และสามารถติดตามความเคลื่อนไหวของชุมชนได้¹ ดังนั้นคณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัยจึงมีมติเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2541 ให้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สาขาภาคเหนือ สนับสนุนงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัยและงานพัฒนาต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และเพิ่มความสามารถของคนและเครือข่ายงานวิจัยในท้องถิ่น จนในที่สุดจะนำไปสู่การใช้งานวิจัยนั้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น โดยชุมชนท้องถิ่น ซึ่งในการทำงานระยะเริ่มแรกมีขอบเขตการทำงาน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนคือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน จนกระทั่งเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2543 คณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้มีมติให้ปรับบทบาทของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สาขาภาคเหนือ เป็นสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค เพื่อสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในภาคอื่นๆ ด้วย²

ปัจจุบันการทำงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค แบ่งออกเป็นงานฝ่ายบริหาร และงานฝ่ายโครงการ โดยงานฝ่ายบริหารมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนการทำงานของฝ่ายโครงการให้สามารถทำงานได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานฝ่ายบริหารประกอบไป

¹ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, รายงานประจำปี สกว. พ.ศ. 2542, หน้า 23.

² สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, สรุปแนวคิดของ “การวิจัยเพื่อท้องถิ่น”, วารสารประชาคมวิจัย, 34 (พฤศจิกายน 2543) : 2.

ด้วย งานการเงิน งานบัญชี งานบุคคล งานธุรการ และงานพัสดุ/ครุภัณฑ์ ในส่วนของงานฝ่ายโครงการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุนสนับสนุนแก่นักวิจัยโดยประกอบไปด้วย งานพัฒนาโครงการ งานสัญญาโครงการ งานติดตามโครงการ และงานเครือข่ายความรู้ ทั้งนี้การให้บริการดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งลักษณะของโครงการวิจัยที่ให้การสนับสนุนเป็นโครงการวิจัยประเภท Research and Development Grant (Coordinator) (RDC), Research and Development Grant (RDG) และ Project Development Grant (PDG) โดยตั้งแต่เริ่มก่อตั้งองค์การจนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2545 มีโครงการวิจัยรวมทั้งสิ้น 420 โครงการ³ และหลักการเรื่องงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากในช่วงปีงบประมาณ 2543 เป็นต้นไป โดยมีโครงการวิจัยทั้งสิ้น 388 โครงการ⁴ ทั้งนี้ นักวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานภาคมีหลายกลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกร ผู้นำชุมชน เยาวชน พระสงฆ์ นักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการของรัฐ นักวิชาการอิสระ ข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ องค์กรพัฒนาเอกชน และนักพัฒนาอิสระ

อย่างไรก็ดีตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสำนักงานภาคจนถึงปัจจุบัน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานภาค ได้ปรับปรุงการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยแก่นักวิจัยเรื่อยมาทั้งการให้บริการของฝ่ายบริหาร และฝ่ายโครงการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักวิจัยมากที่สุด แต่ถึงกระนั้นก็ตามสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค ยังไม่เคยมีการศึกษาถึงความพึงพอใจของนักวิจัยโดยตรง ประกอบกับทางสำนักงานได้เริ่มมีการนำเครื่องมือ “The Balanced Scorecard” มาใช้ในการวัดและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร⁵ ซึ่งส่วนหนึ่งของ The Balanced Scorecard คือ การวัดและประเมินผลจากมุมมองของลูกค้า ซึ่งก็คือนักวิจัยที่ทำสัญญากับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค นั่นเอง ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักวิจัยที่มีต่อการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค ต่อไป

³ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค, โครงการวิจัยประเภท PDG RDG และ RDC ปีงบประมาณ 2542 ถึง ปีงบประมาณ 2545, *ฐานข้อมูลโครงการวิจัย*, ตุลาคม 2545.

⁴ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค, โครงการวิจัยประเภท PDG RDG และ RDC ปีงบประมาณ 2543 ถึง ปีงบประมาณ 2545, *ฐานข้อมูลโครงการวิจัย*, ตุลาคม 2545.

⁵ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สาขาภาคเหนือ, *เอกสารสรุปการประชุมเจ้าหน้าที่ สกว.สาขาภาคเหนือ*, 29 ธันวาคม 2542, หน้า 3.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักวิจัยที่มีต่อการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบระดับความพึงพอใจของนักวิจัยที่มีต่อการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานภาค
2. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของนักวิจัยที่มีต่อการให้บริการในการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค ในช่วงก่อนดำเนินการวิจัยในเรื่องความมีชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ การติดต่อประสานงาน และลักษณะของทุนวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัยในด้านงานพัฒนาโครงการ งานสัญญาโครงการ งานการเงินโครงการ งานบัญชีโครงการ งานติดตามโครงการ และงานเครือข่ายความรู้ และหลังดำเนินการวิจัยในเรื่อง การเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง การแก้ไขปัญหาชุมชน และการบริการในภาพรวมของสกว.สำนักงานภาค

นักวิจัย หมายถึง นักวิจัยที่ทำสัญญาโครงการกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค ประเภท Research and Development Grant (Coordinator) (RDC), Research and Development Grant (RDG) และ Project Development Grant (PDG) ประกอบไปด้วย 3 ประเภทหลัก ได้แก่ กลุ่มชาวบ้าน ซึ่งเป็นนักวิจัยที่มีอาชีพ เกษตรกร ผู้นำชุมชน เยาวชน พระสงฆ์ และนักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนักวิชาการ ซึ่งเป็นนักวิจัยที่มีอาชีพนักวิชาการของรัฐ นักวิชาการอิสระ ข้าราชการ และข้าราชการบำนาญ และกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ซึ่งเป็นนักวิจัยที่มีอาชีพองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และนักพัฒนาอิสระ

พี่เลี้ยงนักวิจัย หมายถึง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค หรือ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชิงพื้นที่ หรือศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชิงประเด็นที่ให้การดูแล และหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของโครงการ

การบริการ หมายถึง การให้บริการของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค ที่มีต่อนักวิจัยในช่วงก่อนดำเนินการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัยในด้านงานพัฒนาโครงการ งาน

สัญญาโครงการ งานการเงินโครงการ งานบัญชีโครงการ งานติดตามโครงการ และงานเครือข่าย
ความรู้ และหลังดำเนินการวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค หรือ สกว.สำนักงานภาค หมายถึง
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค (ตั้งอยู่ที่ชั้น 2 อาคารเฉลิมพระเกียรติ
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่) สังกัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยประเภททุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยมีศูนย์
ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชิงพื้นที่ และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเชิงประเด็น เป็นกลไก
การทำงานที่สำคัญ

Research and Development Grant (Coordinators) (RDC) หมายถึง โครงการวิจัย
สำหรับผู้ประสานงานพื้นที่หรือพี่เลี้ยงนักวิจัย (RC) ที่เป็นเครือข่ายการวิจัยเพื่อท้องถิ่นของ สกว.
สำนักงานภาค⁶

Research and Development Grant (RDG) หมายถึง โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่
สนับสนุนงานวิจัยที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบตามแนวความคิดการวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้งในด้านเนื้อหา
และกระบวนการ⁷

Project Development Grant (PDG) หมายถึง โครงการวิจัยที่พัฒนามาจากโครงการวิจัย
เพื่อท้องถิ่นแบบเต็มรูปแบบ เพื่อให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสมกับความต้องการ และสอดคล้อง
กับศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น⁸

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁶ ทีมโครงการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงาน, คู่มือการบริหารงานและการ
สนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เล่มที่(3) การจัดทำสัญญา โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น, หน้า 6.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.